

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 317/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 119/2014 zo 4. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 119/2014 zo 4. decembra 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v právnom postavení navrhovateľky v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 1 S 119/2014 bola účastníčkou konania o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Sťažovateľka uvádza, že Daňový úrad Bratislava (ďalej len „daňový úrad“) rozhodnutím z 8. apríla 2014 doručeným 23. apríla 2014 jej uložil povinnosť zložiť zábezpeku vo výške 340 000 €. Proti rozhodnutiu daňového úradu sťažovateľka podala odvolanie elektronickými prostriedkami 30. apríla 2014 na e-mail daňového úradu v elektronickej forme a s doplnením podania v listinnej forme poštou doručenou daňovému úradu 2. mája 2014. Daňový úrad jej odvolanie odmietol s odôvodnením, že hoci bolo podané v zákonnej lehote, nebolo podané do elektronickej podateľne podľa § 13 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože sťažovateľka ako platca dane z pridanej hodnoty mala zákonnú povinnosť podávať odvolanie výlučne cez portál verejnej správy podľa § 13 ods. 5 daňového poriadku. Sťažovateľka uvádza, že podľa názoru daňového úradu tento formálny nedostatok podania nebolo možné žiadnym spôsobom zhojiť tak, ako to je v ostatných konaniach pred orgánmi verejnej moci.

Sťažovateľka podala proti uvedenému postupu daňového úradu sťažnosť 30. apríla 2014, ktorú, ako ďalej uvádza, daňový úrad nijako nevybavil, preto bola nútená obrátiť sa na všeobecný súd.

Krajský súd po podaní žaloby zo strany sťažovateľky žalobu proti postupu daňového úradu zamietol ako nedôvodnú podľa § 250v ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s odôvodnením, že v danej veci neboli splnené podmienky definičných znakov nezákonného zásahu. Krajský súd tiež nevyhovel jej požiadavke na prerušenie konania

a podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie z dôvodu, že v danom prípade nejde „o prípad obligatórneho konania o predbežnej otázke – t. j. nejde o súd rozhodujúci v poslednom stupni a nejde ani o posúdenie platnosti práva Únie“. Sťažovateľka nesúhlasí s argumentáciou krajského súdu, ktorou odmietol podať prejudiciálnu otázku.

Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd porušil jej základné právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože zamietol jej žalobu z dôvodu, že sa nemala domáhať svojich práv prostredníctvom žaloby o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Podľa sťažovateľky «... v uvedenej veci, keď Daňový úrad odmietol akceptovať podané odvolanie, musí existovať možnosť obrátiť sa na súd v rámci inštitútu správneho súdnictva, a musí ísť jedine o piatu hlavu piatej časti OSP, t. j. o žalobu o nezákonný zásah...

Existencia rozhodnutia správneho orgánu je conditio sine qua non možnosti postupovať podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Sťažovateľ však žalobou nenapáda žiadne rozhodnutie, ale napáda „neakceptáciu odvolania“ voči rozhodnutiu Daňového úradu zo strany Daňového úradu. Sťažovateľ požaduje, aby Daňový úrad podané odvolanie vzal na vedomie a buď ho považoval za riadne doručené alebo v zmysle § 13 ods. 8 Daňového poriadku vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov odvolania. Voči rozhodnutiu Daňového úradu by takáto žaloba bola neprípustná pre rozpor s § 247 ods. 2 OSP.

Ak teda nie je možné domáhať sa súdnej ochrany podľa druhej hlavy (rozpor s § 247 ods. 2 OSP), a nie je to možné ani podľa tretej hlavy (rozpor s § 250l ods. 1 OSP) a nedá sa hovoriť ani o nečinnosti Daňového úradu v zmysle § 250t OSP (nakoľko ten sťažovateľovi jasne oznámil, že podané odvolanie nepovažuje za doručené a nebude sa ním nikdy zaoberať), zostala sťažovateľovi otvorená jediná možnosť ako sa domáhať súdnej ochrany, a to práve podanie žaloby podľa piatej časti piatej hlavy OSP. Nakoľko porušiteľ (sťažovateľka ním označuje krajský súd, pozn.) v Rozsudku Žalobu podanú na základe § 250v OSP zamietol, nemal by sťažovateľ už iné možnosti domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou.

Máme teda za to, že porušiteľ nezákonným spôsobom zamietol Žalobu a tým porušil právo sťažovateľa na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Pre úplnosť dodávame, že ak sťažovateľ (sťažovateľka pravdepodobne mylne uviedla „sťažovateľ“ namiesto „porušiteľ“, pozn.) zamietol žalobu nie z dôvodu, že bola použitá zlá hlava piatej časti OSP, ale že zásah Daňového úradu považoval za zákonný, nemožno to z odôvodnenia Rozsudku riadne vyčítať, t. j. takýto záver nie je dostatočne odôvodnený. A to aj vzhľadom na množstvo dôvodov, ktoré boli uvedené v Žalobe, v ktorých sťažovateľ podával argumenty, ktorými preukazoval nezákonnosť zásahu daňového úradu.».

Sťažovateľka ďalej uvádza, že z oznámenia daňového úradu vyplýva, že nerešpektuje jej odvolanie a prvostupňové rozhodnutie považuje za konečné a právoplatné. Týmto stanoviskom je podľa nej *„vážne obmedzené ústavné právo sťažovateľa na spravodlivý proces v časti práva domáhať sa preskúmania prvoinštančného rozhodnutia a vôbec práva na spravodlivosť, ktorá je týmto odmietnutá...“*

V predmetnom konaní Daňový úrad zdôvodnil svoje stanovisko len tým, že odmietnutie má byť dôsledkom porušenia povinnosti podľa § 14 ods. 1 DP, pričom podľa neho nie je možná sanácia podania podľa § 13 ods. 6 DP, ani výzva na odstránenie nedostatkov podľa § 13 ods. 8 DP.

Ustanovenie § 14 ods. 1 DP nechráni žiadne ústavné právo. Je len vyjadrením práva štátu na efektívnu správu financií, t. j. na šetrenie nákladov na komunikácii a času pri vybavení podania. Bez ohľadu na akékoľvek ďalšie argumenty k tejto povinnosti podľa sťažovateľa platí, že jej výkon nemôže obmedziť ústavné práva, keďže majú vyššiu právnu silu a chránia vyššie spoločenské hodnoty.

Porušovateľ nielenže svojimi rozsudkami chráni porušovanie ústavné právo sťažovateľa na dvojinštančnosť konania, ale ešte aj nesprávne vykladá zákonné dôvody zamietnutia Žalôb. Také obmedzenie je podľa sťažovateľa nevyhnutne porušením ústavných práv.“

Sťažovateľka v závere zdôrazňuje, že daňový úrad mal odvolanie k dispozícii v zákonnej lehote, pričom toto odôvodnenie obsahovalo podrobné dôvody a právnu argumentáciu, pre ktoré možno považovať napadnuté rozhodnutie za nesprávne. Podľa sťažovateľky krajský súd *„kvôli čisto formálnemu výkladu piatej hlavy piatej časti OSP zamietol Žalobu sťažovateľa bez toho, aby sa zaoberal tým, či nie sú postupom Daňového*

úradu porušené ústavné práva sťažovateľa na spravodlivý proces, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj zásada dvojinstančnosti konania. S týmto vedomím napriek tomu chráni značné porušovanie práva zo strany Daňového úradu. Takýto prístup je podľa nás už len z faktického pohľadu nezlučiteľný s princípom spravodlivého procesu.“

Na podklade už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Bratislava rozsudkom sp. zn. 1 S 119/2014 zo dňa 04. 12. 2014 porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu sp. zn. 1 S 119/2014 zo dňa 04. 12. 2014 a vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,43 EUR, ktorú je porušovateľ povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu č. [REDAKOVANÉ] do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba len v záujme ochrany svojich základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietat' porušenie svojich základných práv alebo slobôd, pričom ak ide o vec, ktorá je spojená s konaním pred všeobecným súdom, uvedené prichádza do úvahy v zásade len vtedy, ak je účastníkom súdneho konania, v ktorom namieta porušenie svojich základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 3/05, II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 271/2014).

Sťažnosti, v ktorých sťažovatelia nenamietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmieta ako podané osobami zjavne neoprávnenými (III. ÚS 41/00, I. ÚS 43/98, II. ÚS 128/95).

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011, II. ÚS 133/2016). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 119/2014 zo 4. decembra 2014, ktorého predmetom malo byť konanie o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že sťažovateľka nie je účastníčkou konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 1 S 119/2014. Predmetné konanie sa týka iných účastníkov s iným predmetom sporu. Navyše v tejto veci krajský súd vyniesol rozhodnutie až 16. apríla 2015.

Z uvedeného je preto zrejmé, že ide o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016